Grupul de rezistență armată împotriva comunismului din comuna Teregova, Banat 1948-1949

Odată cu anul 1947 (după ce comuniștii au cîștigat alegerile din 1946, furînd voturile), armata roșie începe implantarea bolșevismului la noi în țară. Cei care constituiau o primejdie pentru comuniști erau desființați prin exterminare. Primul obstacol înlăturat a fort monarhia. L-au alungat pe regele Mihai în mod necinstit și abuziv. Au urmărit îndeaproape pe ofițerii monarhiști, partidele istorice și pe toți cei care se găseau luptînd pentru apărarea neamului românesc - în mod special pe legionari, care au depășit procentul de 70% din toate grupurile anticomuniste de rezistență armată din țară. Porțile închisorilor s-au deschis. Au intrat cu miile, cu zecile de mii și chiar cu sutele de mii. Munții noștri au început să găzduiască o mulțime de români, constituiți în grupuri armate. Erau **partizanii**. Așa a luat ființă și grupul de partizani din Teregova, condus de Spiru Blănaru, Petru Domășneanu și Gheorghe Ionescu, în 1948. Cînd Gheorghe Ionescu, notar public liberal, organizează în comuna Teregova o formație de luptă, jurămîntul fiind luat de părintele Alexandru Nicolici din Teregova, Spiru Blănaru făcea parte dintr-un grup armat de partizani, constituit în munți. Gheorghe Ionescu face această organizație pentru a veni în ajutorul grupurilor de partizani din munți, conduse de Spiru Blănaru și de Colonelul Uță. În vremea aceea nu se mai făcea deosebire între țărăniști, liberali, militari sau legionari. Toți erau români, cu o singură datorie, aceea de a apăra ființa neamului de dușmanii de la răsărit, bolșevicii.

Țin să menționez aici, unde am început să desfășor în scris toate evenimentele care s-au derulat în marea încleștare dintre bine și rău, a poporului român în lupta armată cu comunismul.

Gheorghe Ionescu a organizat comuna Teregova pentru a putea susține și aproviziona grupul lui Spiru Blănaru și al Col. Uță, care nu a vrut grup separat. Cînd a fost obligat să fugă în munți, el s-a dus în grupul lui Spiru Blănaru, unde a condus și a luptat alături de comandantul grupului, Spiru.

Revenim la lupta împotriva comunismului :

La sfîrșitul lui 1948 și începutul lui 1949, Spiru Blănaru cu grupul său, se găsea pe dealurile Teregovei, organizîndu-se și aprovizionîndu-se. Iarna aspră se năpustea tot mai năprasnic. Frigul nu cruța pe nimeni. Se gîndeau tot mai mult la greutățile care vor veni. Aprovizionarea cu arme și alimente devenea o problemă. Aveau arme, dar nu erau suficiente. În munți fugeau tot mai mulți români. După cum am mai menționat, scopul organizării Teregovei, era de a ajuta grupurile din pădure cu arme și alimente. Securitatea se organiza pentru a înăbuși acțiunile grupurilor de partizani.

Luptele de la Teregova

Era acalmie. Ca întotdeauna, înainte de furtună, oamenii erau neliniștiți. Așteptau să se întîmple ceva. Adesea ieșeau din case și plecau prin comună, fără nici un rost. Un du-te-vino peste tot. După Sf. Ioan, în ianuarie 1949, cam prin 9-10 ianuarie, seara, securitatea arestează pe Grigore Ianoșega, zis Ionescu și pe Moise Anculia, zis Păsule, membri activi ai organizației din comună. Toată Teregova se afla în alertă. Cei din organizație se temeau de o denunțare a celor doi arestați, în cazul în care ar fi cedat la anchetă. Aflați în aceeași situație (destul de periculoasă pentru existența grupului și a organizației), oamenii lui Spiru Blănaru se hotărăsc să atace primăria comunei, unde erau cei doi arestați. După orele 22,30 începe atacul asupra Primăriei din Teregova. Se aruncă mai multe grenade în curtea primăriei, producînd panică. Se deschide foc de mitralieră din geamurile localului. Toți ostașii și jandarmii au fugit care-încotro, împreună cu ofițerii de pază. Partizanii au intrat în primărie și au eliberat pe cei doi arestați, Grigore Ianoșega și Moise Anculia. După atac, Spiru Blănaru s-a retras cu toți oamenii săi în pădure. Moise Anculia s-a dus cu ei. Ianoșega Grigore n-a voit să-i urmeze: singur s-a dus în pădure.

> Fără luptă vitează,
> nici Arhanghelul Mihail
> nu a putut goli cerul
> de oștile lui Lucifer
> și de oștile
> îngerilor răzvrătiți.
>
> Ion Moța

De acum, furtuna se declanșase. A doua zi, în comuna Teregova, securitatea a adus un batalion de ostași pentru luptă. Erau deciși să lichideze cu partizanii. Noi, cei de jos, care aveam misiunea de a le coordona grupurile, am început lucrul. Aprovizionam cu arme și alimente. Zilnic se făcea drum în pădure, pe căi ocolite. Unul cîte unul, cei din comună se duceau în grupul lui Spiru Blănaru. În 16 ianuarie apare legea care prevedea pedeapsa cu moartea pentru toți aceia care se dovedea că luptă împotriva statului, pricinuind moartea în rîndurile securității. Nu ne-a mai rămas decît lupta pe viață și pe moarte.

În 23 ianuarie 1949, eu m-am dus la Spiru Blănaru pentru a ne înțelege asupra a ceea ce aveam de făcut. Ne așteptam, fără îndoială, la un atac de proporții mari din partea securității. Am ajuns condus acolo de Tudor Rușeț, curierul meu. Grupul își avea locul fixat pe dealul Tomnacica, la nord-vest de Teregova. Pînă acolo erau aproximativ 7 km. Slatina-Timiș se afla la o distanță de 15 km. În toate comunele din jur se înstăpînise o atmosferă grea. Un neastîmpăr ne cuprinsese pe noi toți, care ne angajaserăm în luptă. Era multă speranță și nestrămutată credință că vom birui. Toți ne rugam și nădăjduiam în mai bine. Cale de întoarcere nu mai aveam. Lupta împotriva comunismului trebuia dusă chiar cu prețul vieții. Simțeam cu toții că moartea ne dădea tîrcoale. Noi eram puțini. Ei erau mulți. Stalin, prin armata lui, era în spatele lor. Noi, cei puțini, aveam credința în Dumnezeu și misiunea noastră de a apăra credința, neamul și țara. După lungi discuții, am căzut de acord cu tot grupul, în frunte cu Spiru Blănaru și Petru Domășneanu, să nu se răspundă la provocările securității și să nu se dea un atac frontal. Este mai bine ca tot grupul să se retragă spre granița cu Jugoslavia. În cazul cînd vor fi surprinși, atunci se vor apăra luptînd. În vremea aceea, Gheorghe Ionescu, notarul public din Teregova, se ocupa de aprovizionarea cu arme și alimente pentru grup. El

conducea organizația din comună. În 25 ianuarie 1949 eu am fost arestat de securitate și luat de la catedră. Eram profesor la Slatina-Timiș. Pînă seara, grupul a fost informat de căderea mea. Personal, Spiru Blănaru a coborît în Slatina-Timiș și a stat de vorbă cu soția mea, informîndu-se de cele petrecute cu mine. Și-au dat seama că nu-i de glumă. Au început retragerea spre muntele Semenic, părăsind locul lor din Tomnacica. După un timp, arestările s-au înmulțit în Teregova. Gheorghe Ionescu s-a dus și el în munți, împreună cu mai mulți oameni din comună. La începutul lunii februarie 1949, grupul Spiru Blănaru avea următoarea componență:

Teregova

1. Spiru Blănaru, avocat, legionar, mort (executat)
2. Petru Domășneanu, comandor aviație, legionar, mort (executat)
3. Gheorghe Ionescu, notar public, liberal, mort (executat)
4. Pavel Stoichescu-Șerban, legionar, 25 ani închisoare, mort
5. Ion Stoichescu-Cica, apolitic, 15 ani închisoare, mort
6. Moise Anculia-Păsule, legionar, 20 ani închisoare, mort
7. Iacob Cimpoca-Rîne, legionar, 15 ani închisoare, mort
8. Tudor Rușeț-Ciorei, legionar, mort
9. Petru Anculia-Miloi, legionar, mort în luptă
10. Iovan Berzescu-Micșescu I, legionar, mort în luptă
11. Ilie Ghimboașa-Covaciu, legionar, mort
12. Ianăș Grozăvescu-Pîrvu, legionar, mort
13. Gheorghe Smultea-Crișu, legionar, mort în luptă
14. Horea Smulțea-Crișu, legionar, mort în închisoare
15. Romulus Marițescu-Traudă, apolitic, mort (executat)
16. Nicolae Ghimboașa-Micluț, țărănist, mort în închisoare
17. Ianu Ghimboașa-Micluț, țărănist, mort
18. Martin Copăceanu-Rică, legionar, mort în cercetări
19. Iovan Berzescu-Micșescu II, legionar, mort
20. Gavrilă Stoichescu-Hubdă, legionar, mort
21. Romulus Anculia-Miloi, legionar, mort

Domașnea

22. Nicolae Horescu, legionar, 8 ani închisoare, mort
23. Vichentă Pușchiță, legionar, mort
24. Petru Pușchiță, legionar, mort
25. Gheorghe Urdăreanu, simpatizant legionar, mort în luptă

Feneș

26. Ion Caraiman, legionar, mort în luptă

Slatina-Timiș

27. Martin Moatăr, legionar, mort

Aceștia au fost partizanii care au făcut parte din grupul Spiru Blănaru și s-au angajat în luptă pînă la dezmembrarea grupului în 12 martie 1949.

Acum urmează tabelul cu toți oamenii care au susținut lupta în păduri și cei care au făcut închisoare, angajîndu-se în lupta de rezistență și apărare împotriva comunismului.

Teregova

1. Alexandru Nicolici, preot, apolitic, 15 ani închisoare, mort
2. Dumitru Stoichescu, preot, apolitic, 1 an închisoare, mort
3. Corneliu Costescu, avocat, țărănist, închis, mort
4. Romulus Copăceanu, medic, legionar, închis, mort
5. Petru Rușeț-Duma, apolitic, mort
6. Petru Coltan, apolitic, 5 ani închis, mort
7. Ilie Pîrvulescu, apolitic, mort
8. Ion Lăzărescu-But (tatăl), legionar, 5 ani închis, mort
9. Ion Lăzărescu-But (fiul), legionar, 8 ani închis, mort
10. Toma Grozăvescu-Pîrvu, apolitic, 3 ani închis, 2 ani lagăr, mort
11. Dumitru Popescu-Talia, apolitic, mort
12. Petru Grozăvescu-Măranu, legionar, 10 ani închis, 4 ani lagăr, mort
13. Petru Stoichescu-Fîșce, apolitic, închis. mort
14. Traian Smultea-Crișu, legionar, 6 ani închis, mort
15. Petru Bumbăcilă-Grigorescu, legionar, 3 ani închis, 3 ani G.O., mort
16. Ion Iacobici, legionar, mort
17. Ion Vela-Boieru, apolitic, închis, mort
18. Mihai Copăceanu-Rică, apolitic, mort
19. Traian Stoichescu-Lupu, legionar, mort
20. Octavian Stoichescu-Lupu, legionar, mort
21. Petru Măranu-Cornerevințu, legionar, mort
22. Ilie Cojocaru-Mocea, legionar, mort

Rusca

23. Gheorghe Novac-Ungureanu, legionar, mort
24. Ion Banda-Ramba, legionar, mort
25. Ion Nicoară, legionar, mort
26. Traian Banda-Pătulu, legionar, mort

Feneș

27. Ilie Ghinescu, legionar, mort
28. Ponoranu, legionar, mort

Adăugăm lista luptătorilor care au fost prinși, condamnați și care sînt încă în viață. Unora dintre ei nu le cunoaștem aparteneța politică:

Teregova

1. Petru Berzescu-Berda, condamnat, 15 ani închis
2. Ion Berzescu-Berda, condamnat, 15 ani închis
3. Gheorghe Ivănici, condamnat, 12 ani închis
4. Nicolae Ciuvică

Domașnea

5. Anișoara Horescu, studentă, condamnată, 7 ani închisă

Prigor

6. Vasile Vălușeșcu, economist, țărănist, condamnat la muncă silnică pe viață

Continuăm cu cei care au ajutat pe cei ce au luptat:

Teregova:

1. Petru Cojocaru, inginer, condamnat 12 ani
2. Atanasie Berzescu, profesor, condamnat 10 ani
3. Ion Iliescu, profesor, condamnat 8 ani
4. Horia Anculia-Miloi, condamnat 5 ani
5. Gheorghe Grozăvescu-Mutu, închis 6 ani
6. Pavel Bona, închis 4 ani
7. Ilie Grozăvescu-Pîrvu (fiul), închis 4 ani
8. Petru Stepănescu-Tîrnova (fiul), închis 2 ani
9. Petre Grozăvescu, închis 1 an
10. Nicolae Cojocaru-Mancea
11. Horia Librimir-Leican
12. Nicolae Iacobescu-Băltoni
13. Traian Stepănescu-Vlaicu (tatăl)
14. Nicolae Burai-Tîrnovanu
15. Iacob Niculescu-Ursulețu
16. Ion Bica-Fîșu
17. Ilie Drăgulescu-Măranu
18. Roman Grozăvescu Pîrvu
19. Horia Stoichescu-Cica

Domașnea

20. Gheorghe Munteanu
21. Ion Stepănescu
22. Petru Gherga-Crișan (tatăl)
23. Ianăș Gherga-Crișan (fiul)
24. Petru Gherga-Cîrciob

Alți luptători din județul Severin, care au avut legături, ajutînd Grupul de Rezistență; aceștia au fost condamnați, iar unii dintre ei au executat închisoare timp de 15 ani, sau au murit în închisoare:

Teregova

1. Ilie Cojocaru-Mocea
2. Grigore Ianoșiga-Ionescu

Feneș

1. Arsenie Marchescu

Armeniș

1. Ianoș Feneș
2. Ion Velea
3. Ion Dragomir
4. Nistor Vela
5. Ion Berzescu
6. Gheorghe Feneș

Domașnea

1. Ilie Cristescu-Voica, P.N.Ț., căzut în luptă
2. Maria Cristescu-Voica, soție
3. Grigore Cristescu
4. Petru Pușchiță, executat

Luncavița

1. Mircea Vlădescu, legionar, căzut în luptă
2. Petru Vuculescu, legionar, mort la Aiud
3. Achim Crisnic
4. Petru Aldea
5. Mihai Buracu

Cornea

1. Ion Sadoveanu, legionar, condamnat și separat
2. Ion Drăgănescu

Plugova

1. Gheorghe (Gogu) Cristescu, legionar, căzut în luptă

Caransebeș

1. Ion Cristoiu
2. Ion Brînzei
3. Tiberiu Lazăr
4. Petru Hamat
5. Ion Matei
6. Petru Matei
7. Vlad Manole
8. Andrei Adam
9. Toma Lințu
10. Lazăr Maghețiu
11. Traian Anderca
12. Petru Drăgulete
13. Busu Busuioc și alții.

Unii dintre aceștia au făcut parte și din alte grupări cu activități organizatorice în centrele studențești.

Un alt grup din comunele Iablanița, Mehadica, Petnic, Plugova, Herculane, condamnați între 2 și 12 ani.

1. Tîrziu Nicolae
2. Rațec Iosif
3. Saracovan Gheorghe
4. Trica Nicolae
5. Velțănescu Grigore
6. Galopența Gheorghe
7. Velcan Ilie
8. Drăgan Petru
9. Vădraru Tudor
10. Vădraru Pavel
11. Guran Petru
12. Tîrziu Ion
13. Grozăvescu Petru
14. Laitin Ioana

Consemnăm în mod deosebit comportarea demnă și curajoasă a fetelor care au fost condamnate: Horescu Anișoara, Stoichescu Felicia, Laitin Ioana precum și a celorlalte soții, surori, mame și fiice. De asemenea, nu trebuiesc uitate dragostea și ajutorul populației comunelor respective, care a fost alături de luptătorii anticomuniști.

Menționăm că primele forme de organizare a luptei anticomuniste pe aceste meleaguri apar în anul 1946, iar primele ciocniri armate au avut loc la începutul anului 1948, în partea de sud a Banatului (Herculane). Cei din grupul respectiv au scăpat de pedeapsa capitală întrucît nu era apărută legea de condamnare la moarte. Lotul respectiv a fost format din următorii:

1. Marineasa Zaharia
2. Dumitrescu Ștefan
3. Petchescu Ioan
4. Mărășescu Toma
5. Spătaru (Băcilă) Gogu
6. Popovici Gheorghe
7. Ismană Ion
8. Tomescu Ion
9. Mugurel
10. Cicur Pavel
11. Dorobanțu Alexandru
12. Lăcătuș Cornel
13. Domășneanu Alexandru
14. Vulpeș Ilie
15. Dîrpeș
16. Mătăsaru Ștefan
17. Talpeș
18. Spătaru Ion și alții